

บทที่ 1

บทนำ

ลักษณะและความสำคัญของปัญหา

มนุษย์นำหนังสือตัวมาใช้ประโยชน์ตั้งแต่สมัยดึกดำบรรพ์ เช่น รองเท้า เสื้อผ้า พรม ถุงใส่ผ้า สายธนู โลหะ เป็นต้น ปัจจุบัน หนังสือได้ถูกนำมาใช้ประโยชน์มากขึ้น เครื่องใช้ต่าง ๆ ของมนุษย์ในปัจจุบัน ส่วนใหญ่ประกอบด้วยหนังสือของสัตว์ต่าง ๆ โดยเฉพาะรองเท้า กระเป๋า ซึ่งเป็นเครื่องใช้ที่เกือบจะขาดไม่ได้ ในการดำรงชีวิตประจำวันของมนุษย์ เพราะทุกคนต้องใส่รองเท้า และถือกระเป๋าหรือพกกระเป๋าเก็บทุกคน ในอดีตมนุษย์ทำเครื่องใช้ขึ้นเองและใช้เอง ต่อมาเมื่อมีความเจริญขึ้น จึงมีการแบ่งหน้าที่กัน โดยต่างคนต่างทำในสิ่งที่แต่ละคนถนัดและนำมาแลกเปลี่ยน ต่อมาเกิดความสะดวก จึงได้มีการคิดหาสิ่งที่เป็นตัวกลางมาใช้ในการแลกเปลี่ยนแทน เช่น หอย และเบี้ยต่าง ๆ ทองคำ หนังสือตัว ในที่สุดได้วิวัฒนาการมาเป็นเงินตราที่ใช้กันอยู่ทั่วไปในประเทศต่าง ๆ นั้นเอง เมื่อทุกประเทศใช้เงินตราเป็นสื่อในการแลกเปลี่ยนสินค้า ในระยะเริ่มต้นที่มีการใช้เงินตรา ปัญหาในการตั้งราคาก็เกิดขึ้น แต่เป็นปัญหาที่ไม่รุนแรงนัก เพราะจำนวนผลิตยังน้อยอยู่ และมีเพียงไม่กี่ชนิด แต่ปัจจุบันอุตสาหกรรมการผลิตต่าง ๆ โดยเฉพาะเครื่องหนัง ประเภทรองเท้า กระเป๋า ได้เจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว การผลิตในจำนวนมาก หลายชนิด หลายแบบ ทำให้ปัญหาในเรื่องการตั้งราคากลายเป็นปัญหาสำคัญไปที่สุดใน สำหรับธุรกิจทั่ว ๆ ไป ที่มุ่งกำไรแต่เพียงอย่างเดียว โดยการผลิตและขาย ปัญหาเรื่องการตั้งราคาก็เป็นเรื่องสำคัญแต่ไม่ยุ่งยาก เหมือนกับการตั้งราคาขายของผลิตภัณฑ์เครื่องหนังที่ผลิตโดยวิทยาลัยของรัฐบาล เพราะวิทยาลัยดำเนินการสอนความรู้ทั้งด้านสามัญ คือวิชาความรู้ทั่ว ๆ ไป เช่น ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เป็นต้น และยังสอนวิชาความรู้ด้านสายอาชีพ คือกรรมวิธีการผลิตเครื่องหนังต่าง ๆ เช่น รองเท้า กระเป๋า และอื่น ๆ ดังนั้น ค่าใช้จ่ายในการสอนวิชาความรู้ทั้งสองด้านจึงปะปนกันจนยากที่จะแยกออกมาได้ถูกต้อง ครบถ้วน โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์เครื่องหนังที่เป็นผลิตผลของสายอาชีพนี้ จึงมีผลผลิตจากงานฝึก คือนักเรียนฝึกหัดทำในการเรียน และผลผลิตจากงานสั่งจ้าง คืออาจารย์และนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาแล้วเป็นผู้ผลิต เพื่อขายให้แก่หน่วยงานของรัฐ หรือนุคคลภายนอก ซึ่งทำให้มีวิธีการคิดต้นทุนและการตั้งราคาขายที่แตกต่างกัน

จากสภาวะการณดังกล่าว จะเห็นได้ว่าการตั้งราคาขายของผลิตภัณฑ์เครื่องหนังของวิทยาลัยของรัฐบาล เป็นปัญหาสำคัญควรที่จะทำการวิจัยค้นคว้าหาหลักเกณฑ์ในการตั้งราคาขายที่ถูกต้อง เพราะแม้

วิทยาลัยของรัฐจะเป็นหน่วยงานที่มุ่งสอนวิชาชีพ แต่ที่ควรที่จะมีเป้าหมายทางการค้าแบบธุรกิจบ้าง ซึ่งหมายถึงกำไร แม้จะเป็นจำนวนเพียงเล็กน้อยหรือเพียงคุ้มต้นทุน เพราะจะเป็นการช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาล ในขั้นที่จะต้องคอยช่วยเหลือด้านการเงินให้น้อยลง และนำเงินที่เหลือไปใช้ประโยชน์ทางด้านอื่นๆ นอกจากนั้นแล้ว ผลการวิจัยนี้ยังอาจใช้เป็นข้อมูลที่วิทยาลัยจะใช้ในขั้นที่จะเสนอให้รัฐบาลส่งเสริมวิทยาลัยที่ดำเนินการสอนวิชาชีพด้านการผลิตเครื่องหนังให้มีมากขึ้น และดีขึ้นทั้งด้านคุณภาพและปริมาณ

วัตถุประสงค์ของการศึกษาและค้นคว้า

จากสภาวะการณดังกล่าว วัตถุประสงค์ของการทำการวิจัยค้นคว้ากระทำเพื่อศึกษาถึง เครื่องมือเครื่องใช้ วัสดุที่ใช้ในการผลิต กรรมวิธีการผลิตของผลิตภัณฑ์เครื่องหนังจากงานฝึกและงานสั่งจ้างประเภทต่าง ๆ ที่สอนกันในวิทยาลัยสายอาชีพของรัฐ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการคิดคำนวณต้นทุนของผลิตภัณฑ์ให้ถูกต้องตามระบบบัญชีต้นทุน ตลอดจนเป็นแนวทางในการจัดสรรค่าใช้จ่ายด้านต่าง ๆ เข้าเป็นต้นทุนของผลิตภัณฑ์เครื่องหนัง เพื่อที่จะนำมาใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดราคาขายที่ถูกต้องและเหมาะสมให้แก่เครื่องหนังได้ทุกสถานการณ์

แนวความคิดที่จะใช้ในการศึกษาและวิจัย

ทฤษฎีที่ใช้เป็นแนวทางในการวิจัยค้นคว้าเพื่อเขียนวิทยานิพนธ์นี้ได้แก่

๑. ทฤษฎีบัญชีต้นทุน ซึ่งกล่าวถึงต้นทุนของผลิตภัณฑ์จะต้องประกอบด้วย วัสดุดิบโดยตรง ค่าแรงโดยตรง และค่าใช้จ่ายโรงงาน (ได้แก่ วัสดุดิบและค่าแรงทางอ้อม ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าเช่าโรงงาน ค่าประกันภัย เป็นต้น) จากทฤษฎีดังกล่าวจะนำมาใช้เป็นหลักในการพิสูจน์ว่า การคิดต้นทุนของผลิตภัณฑ์ของวิทยาลัยเป็นไปตามระบบบัญชีต้นทุนหรือไม่ ทฤษฎีดังกล่าวสามารถค้นคว้าได้จากหนังสือเกี่ยวกับการบัญชีต้นทุนทั่ว ๆ ไป เช่น หนังสือการบัญชีต้นทุนของอาจารย์สังเวียน อินทรวิชัย โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ การบัญชีต้นทุนของคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นต้น

๒. ทฤษฎีราคา ซึ่งกล่าวว่า ราคาจะถูกกำหนดด้วยอุปสงค์ (Demand) และ อุปทาน (Supply) เมื่อตลาดนั้นเป็นตลาดแข่งขันสมบูรณ์ แต่ตัวกำหนดราคาจะเปลี่ยนไปตามสภาพภาวะแวดล้อมของตลาด เช่น การแข่งขัน ข้อกำหนดของรัฐ สถานะการณบ้านเมือง ภาวะเศรษฐกิจ เป็นต้น จากทฤษฎี

ดังกล่าว ผู้เขียนจะนำมาใช้เป็นหลักในการตั้งราคา โดยจะพิจารณาตัวกำหนดเพิ่มขึ้นอีกนอกเหนือจากอุปสงค์และอุปทาน คือ ต้นทุนของผลิตภัณฑ์ซึ่งประกอบด้วยต้นทุนการผลิตและต้นทุนการจำหน่าย เพราะในระยะยาวราคาขายที่ถูกกำหนดโดยอุปสงค์และอุปทานนั้น จะต้องคุ้มถึงต้นทุนของผลิตภัณฑ์ด้วย ธุรกิจนั้น ๆ จึงจะสามารถดำรงอยู่ได้ ทฤษฎีราคานี้จะสามารถค้นคว้าได้จากตำราต่าง ๆ ด้านเศรษฐศาสตร์ คำนวณบัญชี และการบริหาร เช่น หนังสือจุลเศรษฐศาสตร์และมห เศรษฐศาสตร์ ของอาจารย์ปัจจุชัย นูนนาค และอาจารย์บุญยง ทิพย์โส คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นต้น

๓. ทฤษฎีจุดเสมอตัว (Break - even Point) ซึ่งกล่าวว่า "ปริมาณขาย ณ จุดซึ่งเส้นรายรับตัดกับเส้นรายจ่ายนั้น ธุรกิจจะไม่ได้กำไรหรือขาดทุนจากการขายสินค้าจำนวนนั้น" โดยมีข้อสมมุติว่าค่าใช้จ่ายคงที่จะไม่เปลี่ยนแปลงไม่ว่าปริมาณการผลิตจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร และค่าใช้จ่ายแปรได้ต่อหน่วยจะคงที่ตลอดไปไม่ว่าปริมาณการผลิตจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร เช่นกัน จากทฤษฎีดังกล่าวสามารถนำมาดัดแปลงใช้ในการตั้งราคาขายของผลิตภัณฑ์ เครื่องหนังของวิทยาลัยในสภาวะการณ์ต่าง ๆ กันได้ โดยจะพิจารณาร่วมกับทฤษฎีทั้งสองที่กล่าวมาแล้ว ทฤษฎีจุดเสมอตัวนี้สามารถค้นคว้าได้จากตำราต่าง ๆ ทั้งทางด้าน การบัญชี เศรษฐศาสตร์ การเงิน เช่น หนังสือจุลและมห เศรษฐศาสตร์ ของอาจารย์ปัจจุชัย นูนนาค และอาจารย์บุญยง ทิพย์โส หนังสือการบัญชีต้นทุน ของอาจารย์สังเวียน อินทรวิชัย เป็นต้น

ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาจะศึกษาเฉพาะกรรมวิธีการผลิต ต้นทุนการผลิต ต้นทุนการจำหน่ายของผลิตภัณฑ์ เครื่องหนัง จากงานฝึกและงานสั่งจ้างประเภทรองเท้าและกระเป๋า ที่สอนในวิทยาลัยอาชีววะ สายอาชีพ ในเขตกรุงเทพมหานคร เท่านั้น ซึ่งขณะนี้มีอยู่เพียงแหล่งเดียวเท่านั้นคือ วิทยาลัยเขต ๔ (ซึ่งเดิมคือโรงเรียนช่างเย็บหนังราชดำเนินหรือช่างหนังพระนคร) ส่วน วิทยาลัยเพาะช่างนั้น มีวิชาเครื่องหนังสอนเช่นกัน แต่เป็นเพียงการสอนการทำเครื่องหนังเบ็ดเตล็ด เช่น พวงกุญแจ กระเป๋าใส่เศษสตางค์ ดอกไม้หนัง เป็นต้น จึงไม่อยู่ในข่ายการศึกษาค้นคว้า สำหรับตัวอย่างที่จะนำมาแสดงในวิทยานิพนธ์นี้ จะใช้ตัวเลขค่าใช้จ่ายในการผลิตและจำหน่ายรองเท้าคัทชูของชั้น มศ.๖ และรองเท้าคัทชูของงานสั่งจ้าง ในปีการศึกษา ๒๕๑๔

ประโยชน์ที่จะได้จากการวิจัย

ผลจากการวิจัยทำให้สามารถตั้งราคาขายในระดับต่าง ๆ ตามสภาวะแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ตั้งราคาขายที่ได้กำไร ตั้งราคาขายคุ้มต้นทุนแปรได้ ตั้งราคาขายคุ้มต้นทุนทั้งหมด เป็นต้น และเหมาะสมกับราคาตลาดของผลิตภัณฑ์ชนิดเดียวกันของธุรกิจภายนอก เพราะแม้วิทยาลัยจะเป็นหน่วยงานของรัฐซึ่งมุ่งที่จะฝึกสอนวิชาชีพก็จริง แต่ก็ควรมีเป้าหมายทางการค้าแบบธุรกิจ คือกำไรซึ่งแม้เป็นจำนวนเล็กน้อยเพียงคุ้มต้นทุนก็ตาม ก็ยังลดภาระของรัฐบาลในอันที่จะต้องจัดสรรงบประมาณประจำปีได้ นอกจากนี้ยังอาจใช้ผลการวิจัยนี้เป็นข้อมูลที่จะสนับสนุนในการเสนอแนะให้รัฐส่งเสริมปรับปรุงวิชาชีพนี้ โดยการขยาย หรือตั้งวิทยาลัยที่สอนวิชาชีพนี้ขึ้นอีก หรือปรับปรุงกรรมวิธีการผลิต วัสดุที่ใช้ในการผลิตให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพดีขึ้น ตลอดจนถึงปรับปรุงเครื่องมือเครื่องใช้ในการผลิตให้ทันสมัยขึ้น ซึ่งจะมีผลให้วิทยาลัยสามารถช่วยเหลือตนเองได้บ้าง โดยรัฐไม่ต้องให้ความช่วยเหลือด้านเงินงบประมาณเป็นจำนวนมากเหมือนเช่นที่เคยได้รับในปีก่อน ๆ

วิธีการดำเนินการวิจัยและค้นคว้า

จำนวนประชากร (Population) คือวิทยาลัยเขต ๔ ซึ่งเป็นวิทยาลัยเดียวในเขตกรุงเทพมหานครที่สอนวิชาการผลิตเครื่องหนัง

๑. วิธีการเลือกตัวอย่าง (Sampling Technique) เนื่องจากจำนวนประชากรมีเพียง ๒ แห่ง และแห่งหนึ่งไม่อยู่ในข่ายการพิจารณา คือวิทยาลัยเพาะช่าง เพราะวิชาที่สอนด้านเครื่องหนังเป็นเพียงการสอนวิชาเครื่องหนังเบ็ดเตล็ด ไม่มีการสอนวิชาการผลิตเครื่องหนัง เช่น รองเท้าต่าง ๆ กระเป๋าต่าง ๆ และอื่น ๆ ดังนั้นวิทยาลัยเขต ๔ จึงเป็นตัวอย่างเพียงแห่งเดียวที่จะสามารถเข้าไปศึกษาค้นคว้าและเก็บข้อมูลได้

๒. แหล่งข้อมูล ข้อมูลด้านทฤษฎีได้จากตำราต่าง ๆ ทางด้านการบัญชี การเงิน เศรษฐศาสตร์ และทางด้านเครื่องหนัง (กรรมวิธีการผลิต วัสดุที่ใช้ เครื่องมือเครื่องใช้ และอื่น ๆ ส่วนข้อมูลด้านตัวเลขปริมาณการผลิต การจำหน่าย ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ได้จากวิทยาลัยเขต ๔ โดยได้ตัวเลขจาก งบเดือนบัญชีคุมยอดและบัญชีย่อยต่าง ๆ ที่วิทยาลัยจัดทำขึ้นเพื่อเสนอกรมบัญชีกลาง สำนักงบประมาณ กองโรงเรียน กรมอาชีวศึกษา คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

๓. วิธีการเก็บข้อมูล เก็บจากบัญชีต่าง ๆ ของวิทยาลัยดังกล่าวมาแล้ว ข้อมูลที่ได้เป็นประเภททุติยภูมิ (Secondary Data) แต่จะต้องนำมาแยกประเภทออกจากบัญชีรวม เพราะการเก็บตัวเลขของวิทยาลัยมิได้แยกค่าใช้จ่ายในด้านการสอนวิชาสามัญและวิชาชีพออกจากกัน ตัวเลขที่เก็บมาครั้งแรกจึงเป็นตัวเลขค่าใช้จ่ายรวมในการดำเนินการของวิทยาลัย ดังนั้นจึงจำต้องแยกตัวเลขวัดด้านการสอนสายอาชีพออกมาก่อน แล้วจึงทำการวิเคราะห์ต่อไป สำหรับข้อมูลบางอย่างจะได้จากการสัมภาษณ์อาจารย์และเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง ตลอดจนได้จากการเข้าถึงเหตุการณ์ระหว่างการผลิต ขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติจริง

๔. เครื่องมือในการเก็บข้อมูล ไม่มีการใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูล การเก็บข้อมูลจะทำได้โดยการสอบถาม และการคัดลอกตัวเลขข้อมูลอื่น ๆ จากบัญชีต่าง ๆ ของวิทยาลัย

๕. แผนการวิเคราะห์ ข้อมูลที่ได้มาจะต้องนำมาดำเนินการวิเคราะห์ตามขั้นตอนดังนี้

๑) การจัดประเภทข้อมูล ข้อมูลจะถูกแยกออกตามประเภทต้นทุน คือแยกเป็นต้นทุนการผลิต ต้นทุนการจำหน่าย ต้นทุนโดยตรง ต้นทุนทางอ้อม ต้นทุนคงที่ ต้นทุนแปรได้ โดยแยกต้นทุนเหล่านี้เป็นต้นทุนของผลิตภัณฑ์จากงานฝึกและงานสั่งจ้าง

๒) การวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อทำการแยกประเภทข้อมูลเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยอาศัยทฤษฎีต่าง ๆ คือ

ก. ทฤษฎีเกี่ยวกับการผลิตเครื่องหนัง จะกล่าวถึง เครื่องมือเครื่องใช้ และกรรมวิธีการผลิตเครื่องหนังของวิทยาลัยโดยสังเขป เพื่อทราบว่า ค่าใช้จ่ายประเภทใดเป็นของผลิตภัณฑ์ใด

ข. ทฤษฎีเกี่ยวกับการบัญชีต้นทุน จะนำทฤษฎีมาวิเคราะห์วิธีการคิดต้นทุนผลิตภัณฑ์ของวิทยาลัยในปัจจุบัน ว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร จะจัดระบบการคิดต้นทุนการผลิต การจำหน่าย ของผลิตภัณฑ์ของวิทยาลัยใหม่ให้ถูกต้องตามระบบบัญชีต้นทุน ตลอดจนวิเคราะห์หาหลักเกณฑ์การจัดสรรค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการดำเนินงานเป็นส่วนรวม และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการบริหารและการบริการให้แก่ผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ตามความเหมาะสม

ค. ทฤษฎีเกี่ยวกับการตั้งราคา จะนำทฤษฎีการตั้งราคามาใช้ประกอบการพิจารณาราคาขายของผลิตภัณฑ์เครื่องหนังของวิทยาลัย โดยจะใช้ต้นทุนของผลิตภัณฑ์เป็นเกณฑ์ในการกำหนดราคา และใช้วิธีการของ Break-even Point มาเป็นวิธีการคำนวณราคาขายที่เหมาะสมกับภาวะการณ์ โดยพิจารณาพร้อมกับปัจจัยอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการตั้งราคาขาย

แนวการเขียน

การเขียนจะเขียนในลักษณะบรรยายและวิเคราะห์ตัวเลขข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนการผลิต ต้นทุนการจำหน่าย และให้ข้อเสนอแนะในการคำนวณต้นทุนการผลิต ต้นทุนการจำหน่าย และวิธีการกำหนดราคาขายตามภาวะการณ์ต่าง ๆ ของผลิตภัณฑ์จากงานฝึกและสั่งจ้าง โดยจะมีขั้นตอนในการเขียนดังนี้

- บทที่ ๑ บทนำ
- บทที่ ๒ ประวัติ เครื่องมือเครื่องใช้ วัสดุ และกรรมวิธีการผลิต เครื่องหนัง
- บทที่ ๓ การจัดสรรค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เข้าเป็นต้นทุนของผลิตภัณฑ์จากงานฝึกและงานสั่งจ้าง
- บทที่ ๔ การคิดต้นทุนการผลิตและการจำหน่ายของผลิตภัณฑ์จากงานฝึกและงานสั่งจ้าง
- บทที่ ๕ การกำหนดราคาขายของผลิตภัณฑ์ เครื่องหนังของผลิตภัณฑ์จากงานฝึกและงานสั่งจ้าง
- บทที่ ๖ บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย